

Bijlage 7.2 Tekeninstructies

Schema Bedrijfsorganisme

Teken instructies

- Het betreffende **zelfstandig bedrijf** is de grote cirkel met **bedrijfsdelen**(=organen) daar binnen als kleine cirkels, met orgaan-naam erin.
- Splits de bedrijfsorganen zó ver uit als zinvol is; bijeen voegen wat dezelfde rol speelt in t bedrijf. Het moet overzichtelijk blijven.
- **Producten, diensten** en ander soort 'betekenissen' zijn pijlen met betekenis erbij geschreven. Indien mogelijk, maak het kwantitatief met getallen (voorbeeld: 50 ton stro aankoop en 10 ton stro uit eigen teelt).
- Als pijlen naar/van veel verschillende organen zouden lopen en een warboel dreigen te maken, gebruik dan de buitencirkel om de **betekenis voor het geheel** aan te duiden.
- **Koppelbedrijven** zijn kleine cirkels buiten de eigen bedrijfscirkel. Een bedrijf is pas een koppelbedrijf als er een wederzijdse relatie is, dus zowel een pijl heen als terug. Handig om boven of beneden het eigen bedrijf te tekenen.
- **Gezamenlijke bedrijfsdelen**, die samen met externe mensen worden geëxploiteerd, zijn cirkels half over de buitenrand van de eigen bedrijfscirkel.
- **Input-pijlen** komen van de linkerkant de bedrijfscirkel in, **output-pijlen** gaat aan de rechterkant de bedrijfscirkel uit.
- **Economie**: Pijlen voor producten en diensten waar geld voor betaald wordt zijn rood, waar geld voor gekregen wordt zijn groen. Schenkingen zijn paars (zowel ontvangen als gegeven). Interne pijlen binnen de economische eenheid zijn zwart.

Bedrijf als organisme

De grote cirkel. Hierin kun je stilzwijgend alle niet specifieke delen opnemen zoals landschap, erf, alle normale bedrijfsgebouwen, wegen en paden. Pijlen die bedoeld zijn voor het gehele bedrijf kun je tekenen van en naar de rand van de grote cirkel.

Voorbeelden van organen

Dit zijn de 'geeltjes'. Kies op welke schaal uitsplitsen of samenvoegen zinvol is!

Vaste mensen

- Bedrijfsleider
- Vaste medewerkers
- Schoonvader
-

Takken van landbouw

Hierbij horen de benodigde gebouwen, afrastering, kennis, evt grond, etc.

- Bodem (met organische stof, kan apart genoemd als orgaan, als opbouw van bodemvruchtbaarheid een belangrijke rol speelt in je bedrijf), zo niet dan reken je de bodem bij je takken van landbouw.
- Fijne tuinbouw
- Grove groenten
- Kruidenteelt
- Akkerbouw
- Appels en peren
- Klein fruit
- Hoogstamboomgaard
- Melkkoeien
- Vleeskoeien
- Stier
- Melkgeiten
- Weide
- Legkippen
- Groenbemester (of binnen akkerbouw)
- Groente opkweek (of binnen tuinbouw)
- Compostering
- Mestvergisting
- Aquacultuur
- Bloembollen
- ...

Verwerking producten

Hierbij behoren de benodigde gebouwen en kennis

- Broodbakkerij
- Worstmakerij
- Kaasmakerij
- Brouwerij
- Jammakerij
- ...

Handel

- Boerderijwinkel
- Abonnement pakketten
- Internetwinkel
- Sorteeral
- Koelcel
- ...

Natuur- en waterbeheer

- Houtwallen
- Slootranden
- Schraal grasland
- Heide
- Bos
- Helofytenfilter
- Poel
- Weidevogels
- ...
- ...

Recreatie

- Eet/theehuis
- Camping
- Groepsaccommodatie
- B&B
- Pensionpaarden en paardenbak
- Kanoverhuur
- Klompenpad
- ...

Educatie/kunst

- Kinderwerkweken
- Lezingen
- Infoborden
- Stagiaires
- Studiebijeenkomsten
- Kookworkshop
- Beeldentuin
- Kinderboerderij

- ..

Energie

- Windmolen
- Zonnepanelen
- Biomassavergisting
- Houtverbranding
-

Zorg/woon-/werkruimte

Alleen zo verre ze niet onder de normale bedrijfsgebouwen al horen

- Dagopvang demente ouderen
- Permanent wonen autistische jongeren
- BSO-kinderen
- Kantine
- Burgerwoningen
- Woonruimte stagiaires
- Vergaderruimte (verhuur)
- Houtwerkplaats (verhuur)
- ...

Voorbeelden van producten, diensten, betekenissen (pijlen)

Mest

- Koemest
- Compost
- Kalisalpeteer
- Kalk
- Stikstofbinding door vlinderbloemigen
- Stikstofdepositie
- ...

Organische materialen

- Houtsnippers
- strooisel
- snoeihout
- ...

Veevoer

- hooi
- gras
- krachtvoer
- uitgesorteerde wortels, appels...
- nectar (bijen)
- ...

(verwerkte) Producten

- melk
- vlees
- eieren
- kaas / yoghurt / ijs
- jongvee
- slachtvee
- groenten
- aardappelen
- koolzaad
- fruit
- jam
- wijn
- ...

Uitgangsmateriaal

- ki-sperma
- plantgoed
- zaden
- jonge bomen
- ...

Energie/bouwmaterialen

- Zonlicht (schenking!)
- Wind (schenking!)
- lucht: CO₂ N₂ O₂ CH₄ N₂O (schenking!)
- diesel (trekker)
- elektriciteit, aardgas
- bouwhout, betonplaten
- ...

Productiehulpmiddelen

- vliesdoek
- vogelnet
- boompalen
- aanbindtouw
- ...

Waterhuishouding

- Grondwater (schenking!)
- Leidingwater
- Schoon slootwater (schenking!)
- Regen (schenking!)
- Rioolwater
- ...

Diensten

- Arbeid als input

- Zinvolle arbeid als output (medewerkers/zorg/vrijwilligers)
- Aangenaam leven (zorg)
- Aangename omgeving (vaak schenking)
- Loonwerk (zowel in- als output)
- Bd-preparaten
- Onderzoek / voorlichting /advies /dierenarts
- Opleiding
- Oogstfeest
- Maaien (natuurbeheer)
- Begrazen (natuurbeheer)
- Snoeien (natuurbeheer)
- Natuurlijke vijanden
-

Financiering

- Lening
- Vooruitbetaling
- Oude dag voorziening
-